

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.429/2023/4/II.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Koczka Éva ügyvéd

ügyvéd címe

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd

ügyvéd címe

A per tárgya:

személyiségi jog megsértésének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

20.P.22.029/2022/16.

A fellebbezést benyújtó fél:

alperes

végzés

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot az érdemi szaktól kezdődő új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes fellebbezési költségét 30.000 (harmincezer) forintban, az alperes fellebbezési költségét 304.800 (háromszáznégyezer-nyolcszáz) forintban, a fellebbezési illeték összegét 80.000 (nyolcvanezer) forintban határozza meg.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az alperes az üzemeltetője a településben lévő bevásárlóközpont 1. épületében található parkolónak. 2021. július 13-án a felperes az autójával a bevásárlóközpont 1. épületének első szintjén parkolt. A üzletcsoport neve áruházból kilépve a felperes a teremgarázs-parkolóba ment át, hogy a parkolóóránál a parkolását kifizesse. A ki- és behajtó sávokat elzáró sorompó közötti részen, az üzemeltető által üzemi területnek jelzett, takarítógépek tárolására használt, sárga vonalazással felfestett területen az aljzaton egy olajfolt volt, amelyet a felperes nem vett észre, arra rálépett és azon megcsúszva a hátára esett. A felperest a földről két, az alperes alkalmazásában álló személy segítette fel, kérésére mentőt hívtak és az esetről jegyzőkönyvet vettek fel. A mentők a felperest azonnal az ügyeletes kórházba szállították. A felperes a saját lábán ment föl a várakozó mentőautóhoz, majd a kórházi vizsgálatokat követően, pár óra múlva visszatért a parkolóházba az autójáért.

Ekkor az alperes alkalmazottját arról tájékoztatta, hogy a vizsgálatok nagyobb sérülést nem állapítottak meg.

[2] A baleset napján a felperest az Országos Traumatológiai Intézetbe vitték, ahol jelezte a hátsérülését. A státuszában rögzítették, hogy a gerinc ütögetésre nem érzékeny. A kétoldali röntgenfelvétel alapján azt állapították meg, hogy a csigolyákon traumás eltérés nem látható.

[3] A felperesnél a fájdalmak a baleset napján este jelentkeztek először, az ezt követő időszakban a számára felírt gyógyszereket szedte, feküdt is, a harmadik héten kezdtek enyhülni a fájdalmai. Ekkor az orvos által ajánlott úszást és gyógytornát kezdte meg, az állapota azonban nem javult.

[4] A felperes nyugdíjas orvos, aki a Egészségügyi Centrumban minden héten kedden magánrendelést tart. Július 20-án munka közben erős fájdalmai keletkeztek, fájdalomcsillapító gyógyszerek segítségével tudta elvégezni a munkáját, a július 27-i rendelését a fájdalmai miatt lemondta.

[5] Augusztus végén a felperes az alperessel levelezésbe kezdett, és peren kívüli megállapodás útján próbálta elérni a sérelmeinek kompenzációját.

[6] 2021 augusztus végén a felperes kontrollvizsgálatokra kezdett járni, szeptember 14-én orvos¹ ideggyógyász, majd orvos² orvos vizsgálta meg, aki lágyrész-ultrahangot végzett, amely nem mutatta ki a felperes panaszainak forrását. 2021. szeptember 20-án tanúl reumatológus manuálisan megvizsgálta a felperest, és megállapította, hogy a gerinc háti szakaszát kell megröntgenezni. Az ekkor készített röntgenfelvétel visszaigazolta a VIII. (DVIII.) csigolya törését.

[7] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes azzal a magatartásával, hogy 2021. július 13-án a bevéjárólközpont 1. parkolósíntjén az általa üzemeltetett parkolóban a parkoló alízatán lévő olajszennyezödést nem távolította el, a felperesnek személyi sérülést okozott, a felperes az olajszennyezödésen megcsúszott, elesett és ennek következtében a hátán zúzódásos sérüléseket és a DVIII. csigolya elhúzódó törését szenvedte el, megsértette a felperes testi épsége és egészsége védelméhez fűződő személyiségi jogát. Kérte továbbá az alperes marasztalását 1.000.000 forint sérelemdíjban, annak kamataiban és a perköltségben.

[8] Keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (2) bekezdésére, a 2:43. § a) pontjára, a 2:51. § (1) bekezdés a) pontjára, a 2:52. § (1) és (2) bekezdésére hivatkozott.

[9] Előadása szerint a parkoló üzemeltetése és az ebből fakadó kötelezettségek teljesítése az alperes kötelezettsége volt, így ő idézte elő azt a helyzetet, amely miatt a baleset bekövetkezett. A balesetet követően hosszabb ideig fájdalmai voltak, a sérülés korlátozta a mindennapi életvitelében, magánrendelése megtartásában, orvosi ellátásra, gyógyszerekre szorult, segítőkkel kellett igénybe vennie. Az esetet követően a töréssel érintett területről röntgenfelvétel nem készült, a csigolyatörése csak a későbbi vizsgálatok során derült ki. Hivatkozott arra, hogy az alperes fel is ajánlott neki bizonyos kompenzációt, ez azonban nem volt elfogadható. Vitatta a saját közrehatását, azt, hogy szabálytalanul sétált keresztül azon a területen, amelyen az olajfolt volt. Állította, hogy a helyszínen sem korlát, sem a gyalogosok kizárására vonatkozó, illetve az üzemi területet jelző figyelmeztetés nem volt.

[10] Az alperes az érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[11] Állította, hogy a baleset a forgalomtól jól látható módon, járdaszíggel, sárgára festett korláttal és sárga záróvonallal megkülönböztetett üzemi területen történt, ahol a

felperes nem kellő körütekintéssel, szabálytalanul ment keresztül. Csatolta a parkolóház szabályzatát, kifejtve, hogy a parkolót használó ügyfelekkel parkolási szerződés jön létre, ezért a felperes a kártérítési igényét szerződésszegésre alapozva terjeszthette volna elő. A szabályzat szerint a parkolóban a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) szabályai érvényesek, valamint kifejezetten rendelkezik arról is, hogy a gyalogosoknak fokozott figyelemmel kell közlekedniük. A parkolási szabályzat rendelkezései értelmezése szerint azt írják elő, hogy a gyalogosok a parkoló területén csak a járművek közlekedésére fenntartott sávokban közlekedhetnek, ott is csak kellő körütekintéssel, a forgalomtól elzárt területre nem léphetnek be. Munkatársai a felperesnek azonnal segítséget nyújtottak, a felperest az eset után azonnal elszállította a mentő, majd délután 5-6 óra tájban a felperes visszaérkezett a parkolóba és az ott szolgálatot teljesítő tanú² parkolóvezetőnek elmondta, hogy a kórházban azt állapították meg, hogy nem történt semmi baja, csak felületi zúzódásai keletkeztek. 2021. július 16-án a felperes különböző igényekkel fordult hozzá, a vagyoni kárai megtérítését kérte, valamint az erős fájdalom miatt 200.000 forint megtérítésére is felhívta, ekkor azonban a felperes igényének jogosságát már vitatta.

[12] A jogi érvelés körében kifejtette, hogy a felek között a parkoló használatára szerződéses jogviszony jött létre, így a felperes a szerződésszegés miatt élhetne igénnyel az alperessel szemben, a felperes ugyanakkor a Ptk. 2:52. § (1) bekezdésében foglalt utaló szabály ellenére sem jelölte meg, hogy az igényére a szerződéses vagy szerződésen kívüli károkozás szabályait kell-e alkalmazni. A kártérítésre kötelezéshez szükséges törvényi feltételek hiányoznak, mivel a magatartása nem volt sem jogellenes, sem felróható. Vitatta, hogy a felperesnek vagyoni és nemvagyoni kára keletkezett, továbbá, hogy a kár és az alperes magatartása között okozati összefüggés állna fenn. Álláspontja szerint az elvárható módon járt el, amikor járdaszigettel, sárgára festett korláttal és sárga záróvonallal megkülönböztette a parkoló területén az üzemi területet, amelyre ennek ellenére a felperes belépett. A területen nem volt várható sem gépjármű, sem gyalogos forgalom, nem volt feladata e terület folyamatos vizsgálata és azonnali tisztítása. A csatolt orvosi dokumentációból nem állapítható meg, hogy a felperes VIII. csigolyájának törése a baleset következménye lenne, ezt cáfolja a felperesnek aznap, a parkoló vezetője felé tett nyilatkozata, mely szerint a kórházban azt állapították meg, hogy semmi baja nem történt. Érvelése szerint a Ptk. 6:521. §-a alapján az előreláthatóság hiányában sem terheli felelősség. A felperes nem tett eleget a Ptk. 6:525. § (1) bekezdése szerinti kármegelőzési kötelezettségének sem. Érvelt továbbá azzal is, hogy a személyiségi jogsértésnek nem automatikus következménye a sérelemdíj, és az 1.000.000 forint összeget eltúlzottnak tartotta.

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal, hogy 2021. július hó 13-án a bevásárlóközpont 1. parkolósíntjén az általa üzemeltetett parkolóházban, a üzletsoport neve üzletből a pénzfizető automata felé vezető úton, a parkoló aljzatán lévő olajszenyveződést nem távolította el, és ezzel személyi sérülést okozó balesetet okozott az ott gyalogosan közlekedő felperesnek, aki az olajszenyveződésen megcsúszott, elesett és ennek következtében a hátán zúzódásos sérüléseket és a DVIII. csigolya elhúzó törését szenvedte el az esés következtében, megsértette a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát.

[14] Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.000.000 forint sérelemdíjat, továbbá ezen összeg után 2021. július hó 13. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot, és 125.000 forint perköltséget.

[15] Az alperest az állam javára 60.000 forint illeték megfizetésére kötelezte.

[16] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában ismertette a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdésében, a 2:43. § a) pontjában, a 2:51. § (1) bekezdés a) pontjában, a 2:52. § (1), (2) és (3) bekezdésében, a 6:519. §-ában, a 6:521. §-ában foglalt rendelkezéseket.

[17] Abból indult ki, hogy a perben a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes az általa állított magatartással a felperes megjelölt személyiségi jogát megsértette, ebből fakadóan olyan nem vagyoni sérelmek érték, melyek az általa megjelölt mértékű sérelemdíjjal kompenzálhatók. Az alperes pedig ugyanezen eljárásjogi szabály, továbbá a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 6:142. § alapján bizonyíthatta a mentesülése érdekében, hogy a szerződésszegést az ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elhárítsa.

[18] Nem vitatott tényként kezelte, hogy a baleset helyszínéül szolgáló parkoló üzemeltetése az alperes feladata, és mint üzemeltető, felelősséggel tartozik a parkoló rendeltetésszerű használatra alkalmas és biztonságos állapotáért. Nem vitatott az sem, hogy a felperes egy, az aljzaton lévő olajfolton csúszott meg, ezért esett nagy erővel a hátára.

[19] Megállapítása szerint a perbeli esetben az ún. „előreláthatósági klauzulát” alkalmazni nem lehet, mert az alperesnek előre kellett látnia, hogy amennyiben az általa üzemeltetett parkoló aljzatán olajfolt van, abból személyi sérüléssel járó baleset származhat.

[20] Nem tulajdonított jelentőséget annak sem, hogy a felperes melyik kártérítési felelősségi formára hivatkozik. Az alperes kifejtette, hogy a felek között a parkoló használatára szerződés jött létre, ennek azonban csak a kimentés érdekében bizonyítandó körülmények tekintetében volt jelentősége, ezzel az alperes tisztában volt, kifejtette érvelését, megtehetette volna bizonyítási indítványait.

[21] Rámutatott arra, hogy a kimentés körében az alperes nem tett tényállítást, nem volt tudomása arról, miként került az olajfolt az aljzatra. A baleset után azt azonnal feltakarították. Személyes meghallgatása során az alperes egyik törvényes képviselője hivatkozott arra, hogy nem kivitelezhető a parkoló állapotának folyamatos ellenőrzése és az esetleges olajfoltokból eredő balesetveszély azonnali elhárítása.

[22] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az alperes a kimentés körében nem tudta bizonyítani a Ptk. 6:142. §-ában foglalt feltételeket. Mint üzemeltetőnek, kötelessége biztosítani a parkolóház rendeltetésszerű használatra való alkalmasságát és ezen belül annak biztonságos állapotát is. Az aljzaton lévő olajfolt egyértelműen az alperes ellenőrzési körébe tartozó körülmény, és bármikor előre látható egy parkolóházban. Elvárható, hogy az alperes kellő gyakorisággal ellenőrizze, hogy van-e valamilyen veszélyforrás az általa üzemeltetett parkolóban, felelősséggel tartozik a balesetveszélyes körülmények miatt bekövetkezett balesetekért. A terület kellő időközönkénti rendszeres takarítása is az alperes feladata.

[23] Megállapítása szerint a felperes nem követett el szerződésszegést és nem tanúsított jogszabálysértő magatartást. A forgalomtól elzárt, egyben üzemi terület gyalogos forgalomtól való elzártsága nem nyert bizonyítást. Erre vonatkozó szabályt a parkolóhasználati szabályzat és a KRESZ sem tartalmaz. A KRESZ 18. § (1) bekezdés k) pontja értelmében a KRESZ 157. ábrája szerint a perbeli felfestés járműforgalomtól elzárt területet jelent, ahova járművel tilos a felhajtás, a gyalogosforgalmat azonban onnan semmi nem zárta ki. Az alperes az üzemi területre nem helyezett ki olyan figyelmeztető jelzést, mely szerint oda gyalogosoknak, ügyfeleknek, az alperes alkalmazottain kívül másoknak tilos lenne a belépés. Az olajfolton kívül balesetveszélyt jelentő más körülmény a felperes belépésekor ott nem volt. A felperes nyilatkozata és a videófelvétel alapján azt állapította meg, hogy a felperes akadályt nem lépett át, nem mászott át a fizikai áthaladást akadályozó szalagon, kordonon, kerítésen. A területen a balesetet követően, éppen a történetek miatt helyeztek ki

további akadályokat. A járdaszigetre történő fellépés, azon áthaladás sem valósít meg szerződésszegést a felperes részéről, mert gyalogosan nem tilos azon közlekedni. A padka sárgára festése a láthatóságot és a járműforgalom terelését szolgálja.

[24] tanúl orvos tanúvallomása és a csatolt orvosi dokumentáció alapján bizonyítottnak látta a jogsértés megtörténtét, az okozati összefüggést a baleset és a felperes sérülése között.

[25] Nem tartotta szükségesnek szakértői bizonyítás lefolytatását, álláspontja szerint a szakorvos tanúvallomása – a perbeli okirati bizonyítékokkal, videofelvétellel együtt – elegendő adatot szolgáltatott ahhoz, hogy az okozati összefüggés megállapítható legyen. A szakértelemmel és a perbeli törzstörténetekről is részben ismeretekkel rendelkező tanú is alátámasztotta, hogy a felperes elesésének következménye lehetett a VIII. csigolya törése, elmondta, hogy miért jelentkezhetek később, és időben elhúzódóan a felperes panaszai, valamint azt is, hogy a helytelen szakmai gyakorlat miatt maradt el a baleset napján a felperes megfelelő manuális vizsgálata, ezért történt az, hogy az érintett gerincszakasról aznap nem készült röntgenfelvétel, ezért nem is állapíthatták meg már akkor a csonttörést. Azért is mellőzte a szakértői bizonyítást, mert az alperes nem tett határozott tényállítást a vonatkozásban, hogy a csigolyatörést az elesésen kívül milyen más esemény okozhatta.

[26] Megállapítása szerint a felperes nem mulasztotta el a kárenyhítési kötelezettségét, nem bizonyított, hogy az orvosi javaslattal ellentétesen cselekedett volna, augusztus végén maga is kezdeményezte állapotának felülvizsgálatát. Az alperes sem jelölt meg olyan beavatkozást vagy gyógymódot, amelyet a felperesnél alkalmazni lehetett volna akkor, ha hamarabb jelentkezik az orvosnál.

[27] Leszögezte, hogy ha történt is orvosi mulasztás a felperes 2021. július 13-i vizsgálatakor, annak következményei nem háríthatók át az alperesre. A felperes személyiségi jogának megsértését, valamint az életvitale időleges elnehezülését nem az okozta, hogy a baleset napján nem megfelelően vizsgálták meg és nem derült ki a csigolyatörése, hanem az, hogy az alperes felróhatósága miatt ezen a napon súlyos – csonttöréses – sérülést szenvedett el. A perbeli esetben a felperes a gipszfűzőt nem hordta, nem is hordhatta, hiszen a csigolyatörést nem állapították meg nála az optimális időpontban, és ez elhúzódó gyógyulást eredményezett, azonban a megfelelő orvosi eljárás esetén a gipszfűző esetleges alkalmazása esetében az életvitelének korlátozása valószínűleg rövidebb ideig, de nagyobb intenzitással következett volna be, ami a felperesnek akár súlyosabb sérelmet is okozhatott volna. Az esetleges orvosi mulasztás nem zárja ki az alperes felelősségének megállapíthatóságát és annak következményei alkalmazását.

[28] Az elsőfokú bíróság nem tartotta szükségesnek az alperes által jelzett szakértői bizonyítás lefolytatását, tekintettel arra, hogy a baleset és a személyiségi jogsértés közötti okozati összefüggés tekintetében a felperes a bizonyító fél, aki utóbb nem indítványozott szakértői bizonyítást a bíróság anyagi pervezetésére figyelemmel. A sérülést megállapító orvos tanúvallomását elegendőnek találta a felperes által állított sérülés bekövetkezése vonatkozásában.

[29] A sérelemdíj összegének meghatározásakor azt vette figyelembe, hogy az alperest gondatlanság terheli a vonatkozásban, hogy az általa üzemeltetett parkolót balesetveszélyes állapotban tartotta és csak a baleset bekövetkezését követően takarította el az olajfoltot. Értékelte a jogsértés súlya körében azt, hogy a felperesnél súlyos, csonttöréses sérülés következett be, amely a legkedvezőbb esetben is 6 hétig gyógyul. A sértettre és környezetére gyakorolt hatás tekintetében a hosszan tartó fájdalmat, valamint a munkában való akadályozottságot értékelte. Figyelembe vette azt is, hogy a csigolya törése esetében a magassági átmérő mindenképpen csökken, ez a szükségeszerű következmény esetleges orvosi

mulasztás nélkül is mindenképpen fennállna. Az adott esetben a sérelemdíj szankciós jellegét helyezte előtérbe.

[30] Mindezek alapján az alperes által fizetendő sérelemdíj mértékét a kereseti kérelemmel egyezően 1.000.000 forintban állapította meg.

[31] A Ptk. 6:48. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a késedelmi kamatról.

[32] A pervesztes alperest a Pp. 83. § (1) bekezdésére utalva kötelezte a felperes perrel felmerült – megbízási szerződés alapján felszámított – perköltségének megfizetésére.

[33] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezett.

[34] Jogorvoslati kérelmében elsődlegesen az első fokon hozott határozat megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[35] Harmadlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetnek a sérelemdíj iránti igény vonatkozásában történő elutasítását, negyedlegesen a sérelemdíj összegének mérséklését indítványozta. Kérte az alperes perköltségben marasztalását is.

[36] Fellebbezésében megjelölte az általa történeti tényállásként megállapítani kért tények összességét.

[37] Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet jogszabálysértő, ugyanis a felek között fennálló szerződéses jogviszony ellenére a tévesen megjelölt jogalap (szerződésen kívüli károkozás) alapján adott helyt a keresetnek. A Pp. 2. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján a bíróság a keresethez, az abban megjelölt jogállításhoz (jogalaphoz) kötve van, és a keresetet a felperes által e körben előadottak szerint kell elbírálnia.

[38] Álláspontja szerint a felperes elismerte, hogy a parkolóházban történő parkolásával parkolási szerződés jött létre közte és a parkolóház üzemeltetője között. A baleset pedig a parkolási szerződés fennállta alatt, a díjfizetést megelőzően történt az alperes által ellenőrzött területen. A perben a felperes elismerésétől függetlenül is bizonyította a parkolási szerződés létrejöttét, illetve bírósági joggyakorlattal is alátámasztotta azt. Erre tekintettel a felperesnek igényeit nem a szerződésen kívüli károkozás (Ptk. 6:519. §), hanem a szerződésszegéssel okozott kár jogszabályi rendelkezéseire (Ptk. 6:142. §) kellett volna alapítania.

[39] Kiemelte, hogy a Ptk. 6:145. § a párhuzamos kártérítési igények kizárását biztosítja. A szabályozás lényege, hogy ha a kötelezett felelőssége mind a szerződésszegéssel, mind a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség alapján fennáll, akkor a jogosult párhuzamosan nem terjeszthet elő kártérítési igényt. Ilyen esetben a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség élvez elsőbbséget, a jogosult erre a jogalapra hivatkozással terjeszthet elő megalapozottan kártérítési igényt.

[40] Amennyiben az alperes felelőssége mindkét felelősségi alakzat (szerződésszegéssel okozott és szerződésen kívül okozott kár) alapján is fennállna, a felperes a keresetet akkor is (a Ptk. 6:145. §-a alapján) kizárólag a szerződésszegéssel okozott kár jogszabályi rendelkezéseire alapíthatta volna. Ennek ellenére a felperes sem a bíróság végzésében, sem a perfelvételi tárgyaláson tett bírói felhívásra nem módosította keresete jogalapját a Ptk. 6:142. § szerint. Az elsőfokú bíróság a keresetet mégis elbírált és annak jogszabálysértő módon teljes mértékben helyt is adott.

[41] Amennyiben a felperes helytállóan alapította keresetét a Ptk. szerződésen kívüli károkozás törvényi szabályaira, abban az esetben is megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésével, a Pp. 279. § szabályait sértve jutott arra a

téves következtetésre, hogy alperes a kereseti kérelemben megjelölt magatartásával megsértette a felperes hivatkozott személyiségi jogát.

[42] A perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes az általa állított magatartással személyiségi jogát megsértette és ebből fakadóan olyan nem vagyoni sérelmek érték, melyek az általa megjelölt mértékű sérelemdíjjal kompenzálандók. A felperes e kötelezettségének nem tett eleget.

[43] Az alperes ugyanakkor videófelvétellel és tanúvallomással bizonyította, hogy a felperes szerződésszegő módon, a parkolóház szabályzatában foglaltakat be nem tartva, az útjelzéseket mellőzve, és a kellő körültekintést is elmulasztva a forgalomtól elzárt területen haladt keresztül, amikor elesett.

[44] tanú2 tanúvallomása alátámasztotta, hogy a perbeli eset idején a felperesnek a parkolóház szabályzata előírásainak betartása esetén a üzletcsoport neve üzlet előtti ajtón kilépve a legrövidebb és egyben legbiztonságosabb – egyúttal figyelmeztető jelzésekkel is terelt – azt az útvonalat kellett volna igénybe vennie, amely a fallal és a kihajtó gépjárműsávvval párhuzamosan halad.

[45] A Ptk. 1:4. § (2) bekezdésének megfelelően a felperes a saját szerződésszegő magatartása miatt bekövetkezett elesése tekintetében nem hivatkozhat arra, hogy az alperes követett el vele szemben jogsértést.

[46] Amennyiben az ítéltábla azt állapítaná meg, hogy a felperes helytállóan alapította a keresetét a szerződésen kívüli károkozás szabályaira, az elsőfokú ítélet akkor is sérti a Pp. 300. §-ában foglaltakat. Ez az eljárási szabálysértés az ügy érdemére is kihatott, annak orvoslása a másodfokú eljárásban – a szakértői bizonyítás időigényes voltára figyelemmel – nem észszerű.

[47] A felperes – az alperes vitatására tekintettel – a perben maga is felismerte, hogy az általa állított tényeknek, a csigolyatörés, illetve a csigolyatörés és az alperes sérelmezett magatartása közötti ok-okozati összefüggés fennálltának megállapításához különleges szakértelem szükséges, így a 2023. január 5-én kelt válasziratában igazságügyi orvosszakértő kirendelését indítványozta. Az elsőfokú bíróságnak eljárási kötelezettsége lett volna a felperes indítványának helyt adva igazságügyi szakértőt kirendelni. Ehelyett a szakkérdések tekintetében elfogadta a felperes által meghallgatni indítványozott tanú vallomásában foglaltakat, és erre, valamint az egyébként ellentmondásos orvosi iratokra alapozva megállapította a csigolyatörést és az okozati összefüggés fennálltának tényét is.

[48] Előadása szerint a tanú nem tekinthető elfogulatlannak. A 2023. május 19-én tartott tanúkihallgatása során maga nyilatkozott úgy, hogy korábban személyesen ismeri felperest, jó viszonyban vannak, amit az a tárgyaláson észrevételezett és jegyzőkönyvbe foglalt tény is bizonyít, miszerint a tárgyalást megelőzően a felperes, a jogi képviselője és a tanú szorosan egymás mellett ülve beszélgettek (véltetően egyeztettek).

[49] A tanú elfogultságát bizonyítja az a tárgyalási megnyilvánulása is, amikor a meghallgatása végén bármilyen erre irányuló kérdés nélkül a tanú az ügyvezetők felé fordult, és a felperes személyét érthetetlen okból védendő, mindenféle előzmény nélkül kérdőre vonta őket.

[50] A csigolyatörés és az okozati összefüggés fennálltának tényét az elsőfokú bíróság annak ellenére állapította meg, hogy a tanú maga nyilatkozott úgy, hogy a későbbi diagnosztizálásra figyelemmel „természetesen elméleti szinten nem kizárható, hogy van közben valamilyen későbbi történés”, ami a fájdalommal járó csigolyatörést okozza, illetve, hogy maga rögzítette, hogy traumatológus szakképesítéssel nem is rendelkezik (csupán belgyógyász, reumatológus és háziorvosi szakképesítéssel), illetve hogy személye nem szerepel az igazságügyi szakértői nyilvántartásban.

[51] Mindezekre, valamint arra figyelemmel, hogy az állított csigolyatörést a felperes elesése napján készült röntgenfelvétel sem támasztotta alá, az elsőfokú bíróságnak kötelezettsége lett volna, hogy az orvosi kompetenciába tartozó szakkérdések megállapítása érdekében szakértői bizonyítást rendeljen el.

[52] Amennyiben az ítéltábla azt állapítaná meg, hogy a felperes helyesen alapította a keresetét a szerződésen kívüli károkozás szabályaira, és az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül mellőzte a szakértői bizonyítást, az elsőfokú ítélet akkor is jogszabálysértő.

[53] A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése szerint „a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni”. Az elsőfokú bíróság azonban egyrészt tévesen alkalmazta a kártérítési felelősség szabályait, másrészt a kimentés körében a rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelve állapította meg, hogy a felróhatóság fennáll, harmadrészt kirívóan okszerűtlen mérlegelés eredményeként állapította meg, hogy a felperes eleget tett a kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettségének.

[54] Az elsőfokú bíróság a keresetet a szerződésen kívüli károkozás szabályai szerint bírálta el, a mentesülés körében azonban egy teljesen más, az alperesre hátrányosabb felelősségi alakzat kimentési szabályait rendelte alkalmazni.

[55] A mentesülés körében ugyanakkor a Ptk. 6:519. § szerinti körülmények vizsgálandóak. E vonatkozásban felróhatóságának hiányát megfelelően bizonyította, a perbeli esetben úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható. Tanúvallomás és videófelvétel is bizonyítja, hogy az általa üzemeltetett parkolóház területét különböző figyelemfelhívó és forgalomterelő jelzésekkel látta el, melyeket az ott gyalogosan közlekedő személyeknek figyelembe kellett venniük, és a jelzett, legbiztonságosabb úton kellett megközelíteniük a fizető-automatát. A parkoló szabályzatában az általában elvárható módon rögzítette, hogy a gyalogosok megfelelő körütekintés mellett a parkoló területén hol közlekedhetnek, illetve az általában elvárható módon jelölte meg sárga felfestéssel, kiemeléssel és sárga záróvonallal azon üzeminek minősülő területet, ami minden közlekedő számára forgalomtól elzárt terület.

[56] Ezzel szemben a felperes a kármegelőzési kötelezettségének eleget nem téve, a parkoló szabályzatban előírtakat megszegve, a kihelyezett figyelmeztető jelzéseket és piktogramokat ignorálva közelítette meg azon üzemi területet, melyre belépett, és ahol elesett.

[57] Erre tekintettel az alperes felróhatósága nem állapítható meg, személyiségi jogsértés megállapítása, a felróhatóságtól független szankció alkalmazása mellett – a felróhatóság hiánya miatt – sérelemdíj alkalmazásának nincs helye.

[58] A felperes nem bizonyította a jogsértés következtében jelentkező károkat (csigolyatörés, életminőségromlás stb.), továbbá a károk és az alperes magatartása közötti okozati összefüggés fennálltát. A rendelkezésre bocsátott, a baleset napján a felperesről készült orvosi dokumentáció a csigolyatörést egyértelműen cáfolja. A felperes az életének elnehezülését, életvitele korlátozottságát, magánrendelése ellátásának akadályoztatását az alperes vitatása ellenére nem bizonyította.

[59] A Egészségügyi Centrum által 2023. február 21-én, az esetet követő közel két év elteltével kiállított igazolás, mely szerint a felperes 2021. július 27-én nem rendelt, nem alkalmas annak bizonyítására, hogy a felperes az állítólagos fájdalmai miatt nem tudott a rendelésen megjeleni.

[60] Az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdését sértve telepítette a bizonyítási kötelezettséget az alperesre a körben, hogy neki kellett volna megjelölnie és bizonyítania olyan, a felperes elesése utáni eseményt, ami a csigolyatörést okozta.

[61] Amennyiben az ítéltábla azt állapítaná meg, hogy a szerződésen kívüli károkozás szabályaira a felperes a keresetét helytállóan alapította, és az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül mellőzte a szakértői bizonyítást, továbbá az alperes felróhatósága is fennáll, és a felperes megfelelően bizonyította a kártérítésre kötelezés törvényi feltételeinek fennálltát, az elsőfokú bíróság ítélete akkor is jogszabálysértő.

[62] Az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében eljárva, a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében és a Pp. 279. §-ában foglaltakat is megsértve kötelezte őt sérelemdíj megfizetésére.

[63] A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése szerinti körülményeket az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenysége során részben figyelmen kívül hagyta, részben azok mérlegelése során téves álláspontra helyezkedett.

[64] Bár az elsőfokú bíróság feltételezte az alperes gondatlanságát, ennek ellenére a sérelemdíjösszegezését a felróhatóság súlyos voltára alapozta, amit az is alátámaszt, hogy ítéletében a sérelemdíj „szankciós jellegét helyezte előtérbe”. Az elsőfokú bíróság tehát elsődlegesen szankcionálni kívánta az alperest a sérelemdíjjal, ezt a szankciós célt azonban az eset körülményei nem támasztják alá.

[65] Az elsőfokú bíróság nem vette továbbá figyelembe a sérelemdíjösszegezésének megállapítása során sem a felperes közrehatását, sem a felperes kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettségének elmulasztását. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt sem, hogy a felperes a jogsértésnek sem személyére, sem a környezetére gyakorolt hatását nem bizonyította, a jogsértés súlya nem volt számottevő és nem ismétlődött. Figyelmen kívül hagyta továbbá, hogy az állítólagos csigolyatörés mint kár bekövetkezésében jelentős szerepet játszott az alperes személyétől független, vélelmezett orvosi mulasztás, mely szerint a baleset napján nem szakszerűen vizsgálták a felperest.

[66] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj megállapítása során az irányadó joggyakorlatra sem volt tekintettel.

[67] A felperes életében saját nyilatkozata szerint sem következett be olyan maradandó és súlyos hátrány, melyet az elsőfokú bíróság megállapított.

[68] Az alperes hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.596/2021/4/II. számú jogerős ítéletével meghatározott, 800.000 forint összegű nem vagyoni kártérítésre.

[69] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[70] Az alperes magatartása, az olajszennyeződés ténye nem volt vitás a felek között. A gyalogos forgalmat az adott területen az alperes nem zárta ki, ezt bizonyították a csatolt fényképek. Az alperes munkavállalói által felvett jegyzőkönyvben sincs szó arról, hogy a baleset tiltott területen történt volna. Az alperes a fellebbezésében tévesen hivatkozik minden olyan akadályra, jelzésre, amely kizárta a gyalogos forgalmat.

[71] Az alperes tévesen értelmezi a Ptk. 1:4. § (2) bekezdését.

[72] Az elsőfokú bíróság megfelelően megindokolta, hogy miért fogadta el az orvosi dokumentumokat és a szakember tanú vallomását, egyben arra is kitért, hogy miért nem róható fel a felperesnek, hogy nem megfelelően kezeltette magát.

[73] Álláspontja szerint a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, a kármegelőzés pedig az alperes feladata lett volna. Az utólagos magatartása (pl. korlát elhelyezése) nem vehető figyelembe.

[74] A sérelemdíjösszege nem eltúlzott. Egy gerinctörés nem jelentéktelen sérülés, azt pedig bizonyította, hogy a gyógykezelés során megfelelően járt el. A szakértőre a

megállapított tényállásra tekintettel nem volt szükség, a felperes azzal legfeljebb azt bizonyíthatta volna, hogy maradandó következménye is van a sérülésének.

[75] A sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges [Ptk. 2:52. § (2) bekezdés]. A mérték vonatkozásában a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció és a szakorvos tanú vallomása elegendő bizonyíték.

[76] A felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatása esetére az alperes által kért munkadíj összegét eltúlzottnak, az ügyvédi munkával arányban nem állónak tartotta.

[77] A fellebbezés alapos.

[78] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján tárgyaláson bírálta el. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta. Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt.

[79] A másodfokú bíróság a fellebbezési kérelmek sorrendjét megváltoztatva elsőként azt vizsgálta, hogy van-e helye az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének. Megállapította, hogy az alperes által állított szabálysértés, a szakértő kirendelésének elmaradása az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és a bizonyítás hiányosságának orvoslása a másodfokú eljárásban nem célszerű.

[80] Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásának alapjául szolgáló jogszabályokat helyesen ismertette. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni.

[81] A Ptk. a sérelemdíjat elválasztja a kártérítési szabályoktól, azok közül kiemeli, a személyiségi jogok védelmének intézményeként kezeli. A sérelemdíj követelés elbírálása tekintetében ugyanakkor a kártérítés szabályait kell alkalmazni, így a kötelezett személyét és a kimentés módját a kártérítés szabályai szerint kell meghatározni.

[82] Az elsőfokú bíróság ezeket a szabályokat helyesen alkalmazta és helytállóan utalt arra, hogy a Ptk. 2:52. § alapján érvényesített sérelemdíj iránti igény vonatkozásában a kimentés körében a Ptk. 6:142. § alkalmazásának van helye, tekintettel arra, hogy a felek között a parkolási szolgáltatás igénybevételével szerződéses jogviszony jött létre.

[83] Helyesen mutatott rá arra is az elsőfokú bíróság, hogy a felperes szerződésszegő magatartást nem tanúsított, a parkolási szabályzatban foglalt szerződési feltételekből nem következik, hogy a perbeli területre a felperes nem léphetett be. Erre tekintettel a Ptk. 1:4. § (2) bekezdésében foglaltak alkalmazásának nincs helye.

[84] A felperes ugyanakkor a jogsértés megállapítása iránti keresetét is arra alapította, hogy az esés következtében – az alperes felróható magatartása folytán – a csigolyája eltört. Mind a jogsértés megtörténte (csigolyatörés), mind az okozati összefüggés (az alperes felróható magatartása és a csigolyatörés közötti okozati kapcsolat) fennállása vonatkozásában a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség [Pp. 265. § (1) bekezdés].

[85] A másodfokú bíróság egyetértett az alperessel abban, hogy a felperes baleset folytán keletkezett sérülésének, az okozati összefüggésnek – mint a perben jelentős tényeknek – a megállapításához, megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik és szükséges igazságügyi szakértő kirendelése. A perben csatolt orvosi iratok adatai, illetve a szakorvos tanú által előadottak – ellentmondásaikra is tekintettel – a szakvéleményt nem pótolják, az elsőfokú bíróság a felperes indítványát jogszabályt sértve mellőzte. A szakértő kirendelésére a felperes a válasziratában indítványt tett. Az indítványát – az elsőfokú bíróság által erre tett ítéleti megállapítás ellenére – nem vonta vissza, a tárgyalási

jegyzőkönyvekben és egyéb iratokban ilyen nyilatkozata nem lelhető fel. Nincs jelentősége annak sem, hogy az alperes a sérülés más lehetséges okát nem jelölte meg, ilyen kötelezettsége nincs. Az alperes vitatására tekintettel a felperes által indítványozott szakértő kirendelése nem mellőzhető.

[86] Minderre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 381. § alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[87] A megismételt eljárást az érdemi szaktól kell folytatni és az indítványnak megfelelően a perben jelentős tények megállapítása érdekében igazságügyi orvosszakértőt kell kirendelni. Ezt követően kerülhet az elsőfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy a baleset és a felperes által megjelölt sérülés közötti okozati összefüggés fennállását, s ennek alapján az állított személyiségi jogsértés megtörténtének megállapíthatóságát, valamint a sérelemdíj alkalmazhatóságát vizsgálja.

[88] A másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésében a Pp. 386. § (3) bekezdése szerint csak a felmerült perköltség (Pp. 81. §) és a meg nem fizetett illeték összegét határozta meg [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés c) pont, 42. § (1) bekezdés a) pont], azok viselése, illetve megfizetése kérdésében egyebekben az elsőfokú bíróság dönt. A felek kölcsönösen az ügyvédi munkadíj összegére vonatkozó igényüket vonták a perköltség körébe, az alperes áfával növelt mértékben. Az összeg megállapítására a felperesek és az alperes esetében is a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján került sor, az alperes esetében a 4/A. § (1) bekezdésének alkalmazásával is.

Budapest, 2023. október 10.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró